

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินมูลค่าทางนันทนาการและมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดของหมู่เกาะพีพีประกอบไปด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ ส่วนแรกเป็นการประเมินหามูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีโดยวิธีต้นทุนการเดินทาง (Travel Cost Method) เป็นการวัดฟังก์ชันอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวออกมา และส่วนที่สองเป็นการประเมินหามูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดของหมู่เกาะพีพีโดยวิธีสมมติสถานการณ์ให้ประเมิน (Contingent valuation Method) โดยอาศัยฟังก์ชันอรรถประโยชน์โดยอ้อม (Indirect utility function)

7.1.1 มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพี

มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีที่มีซึ่งประเมินโดยการใช้วิธีการต้นทุนการเดินทาง (Travel cost method) มีทั้งสิ้น 72 ล้านบาทต่อปี โดยมีมูลค่าส่วนเกินของนักท่องเที่ยวเท่ากับ 6,628 บาทต่อคน หรือมีมูลค่าส่วนเกินต่อการมาเที่ยว (Consumer surplus per visit) แต่ครั้งเท่ากับ 3,520 บาทต่อครั้ง มูลค่าปัจจุบัน(Present value)มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีเท่ากับ เท่ากับ 1,111.47 ล้านบาท คิดต่อเนื่องจำนวน 30 ปี และใช้อัตราคิดลดในอัตราร้อยละ 5 มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีเมื่อคิดต่อพื้นที่จะได้มูลค่า 8,790.62 บาทต่อไร่ต่อปี สรุปเป็นตารางได้ดังตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 แสดงมูลค่าส่วนเกินของผู้บริโภคและมูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพี

	มูลค่า
มูลค่าส่วนเกินของผู้บริโภคต่อนักท่องเที่ยว (Consumer surplus per visitor)	6,628 บาท ต่อคน
มูลค่าส่วนเกินของผู้บริโภคต่อการท่องเที่ยว (Consumer surplus per visit)	3,520 บาท ต่อครั้ง
มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพี (Total benefit)	72 ล้านบาทต่อปี
มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีต่อพื้นที่	8790.62 บาทต่อไร่
มูลค่าปัจจุบันของหมู่เกาะในระยะเวลา 30 ปี อัตราคิดลดร้อยละ 5	1,111 ล้านบาท

ที่มา : จากการคำนวณ

มูลค่าเชิงนันทนาการที่ได้เป็นมูลค่าที่บ่งบอกถึงความสำคัญของการหมู่เกาะพีพีในแง่ของการเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศ มูลค่าที่ได้จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ (Cost-benefit analysis) ในกรณีที่โครงการลงทุนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้ก็จะเป็นต้นทุนของโครงการ(ต้นทุนสิ่งแวดล้อม)

7.1.2. มูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพี

ในการศึกษาหามูลค่าทั้งหมดของหมู่เกาะพีพีจะใช้วิธีการสมมติสถานการณ์ให้ประเมิน (Contingent Valuation Method; CVM) โดยการหาจากมูลค่าทางเศรษฐกิจจากแนวปะการังซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นและเป็นแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวหมู่เกาะพีพี ทั้งนี้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่หาประกอบด้วย Direct use value เชิงนันทนาการและ Non-use value ของแนวปะการัง

มูลค่า Direct use เชิงนันทนาการของแนวปะการังจากนักท่องเที่ยว

มูลค่าทางเศรษฐกิจเชิงนันทนาการของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีได้ประมาณทั้งสิ้น 6,810,193 บาท โดยมีค่าความเต็มใจที่จ่ายเพื่อรักษาแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีเท่ากับ 624 บาทต่อคนต่อปี และมีค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการรักษาแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีต่อการท่องเที่ยวหนึ่งครั้งเท่ากับ 331 บาทต่อครั้ง

มูลค่า Non-use value ของแนวปะการังโดยวิธี CVM

มูลค่าที่เป็น Non-use value ของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีได้ประมาณ 23,583 ล้านบาท โดยมีค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อรักษาแนวปะการังสำหรับประชาชนที่ไม่เคยเที่ยวชมปะการังที่หมู่เกาะพีพีมีเท่ากับ 706 บาทต่อคนต่อปี

มูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมด (Total Economic value) ของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพี

มูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีรวมมีมูลค่าทั้งสิ้น 23,590 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย Direct use value ทางด้านนันทนาการของแนวปะการังมูลค่า 6.81 ล้านบาท และ Non-use value ของแนวปะการังมูลค่า 23,583 ล้านบาท

ตารางที่ 7.2 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการัง

	มูลค่า Direct use เชิงนันทนาการ		มูลค่า non-use
ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยเฉลี่ยต่อการท่องเที่ยว (บาทต่อครั้ง)	331	ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยเฉลี่ยต่อคน (บาทต่อคน)	706
จำนวนของนักท่องเที่ยว (คน)	20,540	จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน พ.ศ.2543 (ล้านคน)	33.39
มูลค่าของผลประโยชน์ (ล้านบาทต่อปี)	6.81	มูลค่าของผลประโยชน์ (ล้านบาทต่อปี)	23,583
มูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมด	23,589.82 ล้านบาทต่อปี		

ที่มา : จากการคำนวณ

จากมูลค่าทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ได้จะเห็นว่ามูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีซึ่งประมาณการโดยวิธีการต้นทุนการเดินทาง(เท่ากับ 72 ล้านบาทต่อปี) มีมูลค่าที่ค่อนข้างจะสูงกว่ามูลค่าเชิงนันทนาการของแนวปะการัง(เท่ากับ 6.81 ล้านบาท) อยู่มากที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหมู่เกาะพีพีมีกิจกรรมที่หลากหลายเช่นการอาบแดด การเล่นน้ำ การชื่นชมทิวทัศน์ การตกปลา การรับประทานอาหารและการเที่ยวชมปะการัง ดังนั้นมูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีและของแนวปะการังจึงได้มูลค่าดังกล่าว

สำหรับค่าเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการรักษาและฟื้นฟูแนวปะการังระหว่างนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการจากแนวปะการังโดยตรงกับประชาชนที่ไม่ได้ประโยชน์จากแนวปะการังผลออกมาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของนักท่องเที่ยวกับมีค่าที่ต่ำกว่าประชาชนโดยทั่วไปซึ่งได้รับผลประโยชน์ที่เป็น Non use value อย่างมากแม้ว่าจะใช้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยเฉลี่ยต่อคน (เท่ากับ 624 บาทต่อคน)มาเปรียบเทียบก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีมีความเสื่อมโทรมลงไปมาก ทำให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อรักษาแนวปะการังที่เข้าเยี่ยมชมแล้วมีค่าต่ำไป ด้วยขณะที่ประชาชนที่ไม่เคยเข้าเยี่ยมชมแนวปะการังได้รับข้อมูลที่ได้จากผู้สัมภาษณ์ด้วยข้อมูลนี้อาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเพียงพอจึงให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสูงกว่า

7.2 ข้อจำกัดของการศึกษา

1) ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดคือเรื่องจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอในการนำไปใช้ได้ ในเชิงนโยบาย โดยปกติแล้วถ้าเป็นวิธีการ Contingent valuation และวิธี Individual Travel cost จะต้องมีจำนวนตัวอย่างประมาณ 500 ตัวอย่างขึ้นไป และใช้ระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือนขึ้นไป จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณและระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างมากในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยหาทางออกของปัญหาโดยการทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองหรือควบคุมดูแลการเก็บข้อมูลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการและมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด และเลือกวิธีการประมาณการที่เชื่อว่ามีประสิทธิภาพค่อนข้างสูงด้วย

อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็กนั้นเมื่อเทียบกับการศึกษามูลค่าสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ครั้งที่ผ่าน ๆ มาในประเทศไทยแล้ว จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้อยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างหรือยังมีจำนวนตัวอย่างที่มากกว่าหลายการศึกษาที่ผ่านมา

2) การศึกษาครั้งนี้ในการหามูลค่าด้าน Use value อาศัยการประเมินเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มคนไทยเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหามูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพี และมูลค่าเชิงนันทนาการของแนวปะการัง เพราะฉะนั้นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้จะเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ถูกประเมินจากประชาชนในประเทศเท่านั้น มูลค่าทางเศรษฐกิจน่าจะมีค่าที่ต่ำกว่าความเป็นจริงอยู่บ้าง เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหมู่เกาะพีพีมีทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวจากในประเทศและต่างประเทศ

7.3 ข้อเสนอแนะ

1. วิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยการสมมติค่าให้ประเมินนั้นในการสัมภาษณ์ จุดที่ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้อาจมีความเอนเอียง (Sampling bias) ได้เนื่องจากความเต็มใจที่จะจ่ายอาจจะมีมากกว่าเมื่อการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมนั้น ๆ เสร็จสิ้นไปแล้ว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อ ๆ ไปในเงื่อนไขของระยะเวลาและงบประมาณที่สามารถกระทำได้ การสัมภาษณ์หลังจากไปเที่ยวมาได้เสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงมากกว่า ซึ่งอาจใช้วิธีการติดตามสัมภาษณ์โดยทางโทรศัพท์หลังกลับไปบ้านเรียบร้อยแล้ว

2. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อหามูลค่าทางเศรษฐกิจของหมู่เกาะอื่น ๆ ที่มีแนวปะการังในบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน เช่น หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะลันตา หมู่เกาะสุรินทร์ เป็นต้น โดยวิธี Benefit Transfer ซึ่งวิธีการนี้ทำให้ไม่ต้องทำการสำรวจหรือเก็บข้อมูลภาคสนามเอง แต่การประเมินมูลค่าโดยวิธีนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงระดับของความคล้ายคลึงกันของสภาพสิ่งแวดล้อมขนาดและลักษณะทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชากรด้วย Desvousges, Naughton ,and

Parsons (1992) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการที่จะนำวิธี Benefit Transfer ไปใช้ได้แก่ ความคล้ายคลึงของนโยบายและพื้นที่ , การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ที่จะนำไปคิดมูลค่าต้องมีความคล้ายคลึงกัน ประการสุดท้ายคือความเหมือนกันของลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะศึกษา

มูลค่าของหมู่เกาะพีพีทั้งหมดได้มาจากทั้งมูลค่าที่เป็น Use value อย่างเช่น การนันทนาการและการท่องเที่ยว การศึกษาและการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และมูลค่าประเภท Non-use value อย่างเช่น ประโยชน์ทั้งที่ทราบและยังไม่ทราบที่จะได้ในอนาคต วิธีการประเมินมูลค่าโดย Travel Cost Method จะทำให้ได้มูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะพีพีซึ่งประเมินจากนักท่องเที่ยวในประเทศ ได้มูลค่าทั้งสิ้น 72.30 ล้านบาทต่อปี และถ้าคิดมูลค่าต่อพื้นที่จะได้ 8,790.63 บาทต่อไร่ต่อปี ส่วนมูลค่าที่ประเมินโดยวิธี Contingent Valuation Method นั้นทำให้ได้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เป็นทั้ง Use value และ Non-use value ของแนวปะการังได้ทั้งสิ้น 23,589.82 ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นมูลค่าต่อพื้นที่ได้ 2.868 ล้านบาทต่อไร่ต่อปี

จากการศึกษาครั้งนี้เมื่อคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้วิธี Benefit Transfer แล้ว หมู่เกาะต่าง ๆ ที่อยู่ในฝั่งทะเลอันดามันซึ่งเป็นหมู่เกาะที่เป็นเขตวนอุทยานแห่งชาติทางทะเลเช่นเดียวกับหมู่เกาะพีพี และมีสภาพสิ่งแวดล้อม สภาพทางด้านประชากรที่ใกล้เคียงกับหมู่เกาะพีพีได้แก่ หมู่เกาะตะรุเตา หมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลัน และหมู่เกาะลันตา สามารถใช้มูลค่าที่ศึกษาจากหมู่เกาะพีพีมาศึกษามูลค่าหมู่เกาะต่าง ๆ โดยวิธีดังกล่าวได้ ดังแสดงในตารางที่ 7.3

ตารางที่ 7.3 แสดงมูลค่าทางนันทนาการและการท่องเที่ยวและมูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการังของหมู่เกาะต่าง ๆ ที่อยู่ในฝั่งทะเลอันดามัน

อุทยานแห่งชาติทางทะเล	พื้นที่ทางทะเล (ไร่)	มูลค่าทางนันทนาการและการท่องเที่ยว (ล้านบาทต่อปี)	มูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการัง (ล้านบาทต่อปี)
หมู่เกาะพีพี	8,225	72.30	23,590
หมู่เกาะตะรุเตา	31,500	276.88	90,342
หมู่เกาะสุรินทร์	2,551.25	22.43	7,317
หมู่เกาะสิมิลัน	2,325	20.44	6,668
หมู่เกาะลันตา	2,712.5	23.84	7,779
หาดในยาง	8,000	70.33	22,944
รวมทั้งสิ้น		486.22	158,640

หมายเหตุ พื้นที่ของหมู่เกาะต่าง ๆ จาก ONEB (1991)

ที่มา : จากการคำนวณ

3.การนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาและฟื้นฟูแนวปะการังและหมู่เกาะพีพี โดยใช้
นโยบายการแสวงหารายได้โดยการกำหนดค่าธรรมเนียมในการเข้ามาใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้

เพื่อนำรายได้มาใช้ในการพัฒนาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่หมู่เกาะพีพี เช่น แนวคิดในการเก็บค่าดำน้ำ เพื่อหารายได้ฟื้นฟูแนวปะการังของกรมป่าไม้ มูลค่าทางเศรษฐกิจที่ประมาณการ โดยวิธี Contingent Valuation จะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหล่านี้ได้ จากการศึกษามูลค่าทางเศรษฐกิจประเภท Use value ของแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพี มูลค่าที่ได้คือค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเข้ากองทุนพัฒนาและฟื้นฟูแนวปะการังที่หมู่เกาะพีพีเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 5 ปี เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการฟื้นฟูแนวปะการังให้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 25 และจากการประมาณการได้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวได้เท่ากับ 331 บาทต่อการท่องเที่ยวหนึ่งครั้ง

จากค่าที่ได้ก็นำมาใช้ในการกำหนดค่าธรรมเนียมในการเข้าทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกาะพีพี สามารถกำหนดได้ถึง 331 บาทต่อการมาเที่ยว 1 ครั้ง โดยเฉพาะกิจกรรมการเข้าเยี่ยมชมปะการัง ค่าธรรมเนียมนี้อาจไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดที่ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจที่จะจ่ายที่ประมาณการได้ เนื่องจากในอดีตยังไม่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด ค่าธรรมเนียมควรกำหนดในอัตราหนึ่งในสองหรือหนึ่งในสามก็ได้ โดยแบ่งการจัดเก็บบางส่วนเป็นค่าธรรมเนียมในการขึ้นเกาะส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในหมู่เกาะพีพี และอีกส่วนหนึ่งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อแนวปะการังโดยตรง เช่นการดำน้ำดูปะการัง ซึ่งการกำหนดค่าธรรมเนียมตรงส่วนนี้สามารถกำหนดได้ในราคาที่สูงกว่าค่าธรรมเนียมในการขึ้นเกาะซึ่งเป็นการกำหนดราคาที่ไม่ได้มีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ต่ำ กิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับแนวปะการังมักจะมียอดใช้จ่ายสูง นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงเป็นนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้สูงจึงมีความสามารถในการจ่ายสูง หรือการกำหนดค่าธรรมเนียมเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลท่องเที่ยวซึ่งอาจกำหนดในราคาสูงเมื่ออยู่ในช่วงที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงซึ่งจะเป็นช่วงที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแนวปะการังได้ง่าย หรือการกำหนดค่าธรรมเนียมที่มีราคาแตกต่างกันระหว่างนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้อยู่ในระดับสูงกว่านักท่องเที่ยวในประเทศเพื่อเป็นการโอนส่วนเกินของผู้บริโภคชาวต่างประเทศให้แก่นักท่องเที่ยวในประเทศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะมีค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูแนวปะการังที่สูงกว่า และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือนักท่องเที่ยวต่างประเทศไม่มีภาระในการเสียภาษีเงินได้และภาษีทางธุรกิจต่าง ๆ ให้กับรัฐบาลและท้องถิ่นอยู่แล้ว

การจัดเก็บค่าธรรมเนียมควรมีข้อยกเว้นสำหรับกิจกรรมที่เป็นไปเพื่อการศึกษาหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และการกำหนดค่าธรรมเนียมควรคำนึงถึงผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำด้วยทุกครั้ง

สรุปแนวทางในการนำเสนอค่าธรรมเนียมในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ตารางที่ 7.4 สรุปแนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพี

การกำหนดอัตรา	วิธีการจัดเก็บ	เหตุผล
เก็บครั้งเดียว 200 บาท	เก็บจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	-มีความสามารถในการจ่ายสูง -ไม่มีภาระในการเสียภาษีแก่รัฐและท้องถิ่น
เก็บค่าธรรมเนียมรวม 200 บาท โดยกำหนดการจัดเก็บ 2 ขั้นตอน ขั้นแรก ค่าธรรมเนียมในการขึ้นเกาะ 50 บาท ขั้นที่สอง ค่าธรรมเนียมในการเยี่ยมชมประภาคารัง 150 บาท	-ค่าธรรมเนียมในการขึ้นเกาะเก็บกับนักท่องเที่ยวทุกคน - ค่าธรรมเนียมในการเข้าเยี่ยมชมประภาคารังเก็บกับนักท่องเที่ยวทุกคนที่ทำกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับแนวปะการัง	เก็บค่าธรรมเนียมตามหลักผู้ทำให้เกิดมลภาวะต้องเป็นผู้จ่าย (Polluter pays principle)
เก็บค่าธรรมเนียมตามฤดูกาลท่องเที่ยว -ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวสูง(High season) จัดเก็บ 300 บาท -ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวกลาง(Medium season) จัดเก็บ 150 บาท -ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวต่ำ(Low season) จัดเก็บ 50 บาท	อาจจัดเก็บแบบครั้งเดียวหรือสองครั้ง หรือจัดเก็บสองอัตราระหว่างนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ	เก็บตามหลักขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying capacity)

ที่มา : จากการเรียบเรียง

4. จากการประมาณการมูลค่าทางนันทนาการและมูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการังที่ได้ตามข้อเสนอแนะข้อ 2 จะพบว่ามูลค่าในเชิงนันทนาการและการท่องเที่ยวของหมู่เกาะที่มีแนวปะการังเป็นทรัพยากรที่เป็นจุดเด่นเฉพาะฝั่งทะเลอันดามันมีมูลค่าค่อนข้างสูงมาก โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้(เซาท์เทิร์นซีบอร์ด)ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก พัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมัน-ปิโตรเคมี โครงการนิคมอุตสาหกรรม โครงการโรงไฟฟ้าภาคใต้ และโครงการพัฒนาถนนกระบี่-ขนอม โครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมัน-ปิโตรเคมีซึ่งต้องมีการขนถ่ายน้ำมันโดยต้องลำเลียงผ่านหมู่เกาะพีพี หมู่เกาะลันเตา หมู่เกาะสิมิลัน ฯลฯ เหล่านี้ย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ โดยเฉพาะแนวปะการังทั้งทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางทะเลซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใหญ่หลวง ในอดีตโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้นำมามูลค่าทางเศรษฐกิจของสิ่งแวดล้อมของหมู่เกาะต่าง ๆ ไปวิเคราะห์ต้นทุนกำไร (Cost-benefit analysis) ค่าที่ได้จึงทำให้โครงการต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีผลตอบแทนที่ลุ่มๆต่ำ แต่ถ้าโครงการต่าง ๆ วิเคราะห์ต้นทุน-กำไร โดยนำเอาต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถคิดเป็นมูลค่าได้คือ ต้นทุนทางมูลค่าเชิงนันทนาการของหมู่เกาะต่างๆ ที่มีแนวปะการังเป็นทรัพยากรที่เป็นจุดเด่นของเกาะมีค่าเท่ากับ 486.22 ล้านบาทต่อปี มีต้นทุนทางด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการัง(คิดเฉพาะมูลค่า Use value เชิงนันทนาการและมูลค่า Non use value) มี

ต้นทุนเท่ากับ 158,640 ล้านบาทต่อปี รวมแล้วเท่ากับ 159,126 ล้านบาทต่อปีซึ่งเป็นต้นทุนค่อนข้างที่สูงมาก โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งเมื่อใช้แนวคิดมาร่วมในการพัฒนาแล้วน่าจะเป็นโครงการที่เป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ โครงการนี้จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนกันอีกครั้ง

เช่นเดียวกับโครงการพัฒนาอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยเฉพาะแนวปะการัง มูลค่าทางเศรษฐกิจที่สามารถประมาณได้จากศึกษานี้สามารถนำไปอ้างอิงเพื่อหามูลค่าเชิงเศรษฐกิจของสิ่งแวดล้อมที่จะได้รับผลกระทบได้ เช่น โครงการไฟฟ้าบ้านหินกรูด ที่จะตั้งขึ้นที่ชายฝั่งทะเลโลกตาหอม ต.ธงชัย จ.ประจวบคีรีขันธ์ บริเวณชายฝั่งทะเลของบ้านหินกรูดมีแนวปะการังน้ำตื้นใกล้ชายฝั่ง ลักษณะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ของบ้านหินกรูดมีลักษณะคล้ายหมู่เกาะพีพีซึ่งเป็นบริเวณที่มีแนวปะการังใกล้กับจังหวัดกรุงเทพฯสามารถเดินทางไปเยี่ยมชมได้ง่าย โครงการไฟฟ้าดังกล่าวต้องมีการสร้างท่าเทียบเรือขนถ่ายถ่านหินยื่นลงไปในทะเลเป็นระยะทาง 3.5 กม. ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อแนวปะการัง นั้นหมายถึงว่า โครงการไฟฟ้านี้มีต้นทุนที่เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจของแนวปะการังคิดเฉพาะมูลค่าทางนันทนาการและการท่องเที่ยวเท่ากับ 8,790.63 บาทต่อไร่ต่อปี และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เป็นทั้ง Use value และ Non-use value ของแนวปะการังคิดเป็นมูลค่าต่อพื้นที่เท่ากับ 2.868 ล้านบาทต่อไร่ต่อปี เมื่อสามารถประมาณการพื้นที่ที่เป็นแนวปะการังได้ก็จะสามารถประมาณการต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมเฉพาะแนวปะการังเพื่อนำเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าโครงการมีความคุ้มทุนทางเศรษฐกิจหรือไม่